

Veiligheidsrisico's bij lachgascilinders in afvalindustrie

Sinds 1 januari 2023 is het recreatief gebruik van lachgas verboden in Nederland, waarmee het onder lijst II van de Opiumwet valt. Dit betekent dat verkoop, vervoer en bezit van lachgas voor recreatief gebruik niet meer is toegestaan.¹ Tot eind 2022 konden herbruikbare lachgascilinders met statiegeld worden ingeleverd bij milieustraten. Sinds het verbod zijn wegwerpexemplaren in omloop die in grote aantallen terecht komen in het afval of gedumpt worden in de openbare ruimte. Dit brengt nieuwe risico's met zich mee. Afvalbedrijven melden dat lachgascilinders, die vaak nog restanten van gas bevatten, kunnen exploderen in afvalperswagens of verbrandingsovens. Bovendien kunnen cilinders, wanneer het opzetstuk afbreekt, als gevaarlijke projectielen wegschieten. Deze situaties vormen een directe bedreiging voor de veiligheid van werknemers.

De Nederlandse Arbeidsinspectie is om deze reden een onderzoek gestart naar de risico's binnen de afvalinzamelings- en afvalbehandelingssector. Dit onderzoek geeft een eerste beeld van de gevaren en incidenten waarmee deze sectoren te maken hebben.

Belangrijkste bevindingen

- **Hoge aantallen lachgascilinders in afval**
Inzamelingsbedrijven vinden wekelijks tientallen cilinders, vooral in huishoudelijk afval en openbare containers. Bij behandelingsbedrijven komen ook tientallen cilinders per week binnen, en er zijn gemiddeld 2 à 3 explosies per verbrandingslijn.
- **Variatie door locatie en tijd**
Het aantal aangetroffen cilinders verschilt per locatie, type afval en tijd van het jaar.
- **Risico's voor werknemers**
Hoewel het aantal incidenten laag is, blijven de risico's aanzienlijk. Cilinders kunnen in afvalperswagens of verbrandingsovens exploderen. Het grootste risico voor werknemers is het plotseling wegschieten van lachgascilinders als het opzetstuk afbreekt, vooral als ze onopgemerkt blijven doordat ze in zakken of dozen zijn verstopt.

Maatregelen bij behandelingsbedrijven

Om de risico's te minimaliseren, hebben inzamelings- en behandelingsbedrijven diverse maatregelen genomen:

- **Strengere controles**
Dubbele visuele inspecties van afval, zowel bij de inname als bij het sorteren, om cilinders op te sporen.
- **Veiligheidsvoorzieningen**
Speciale opslagkasten voor lachgascilinders, ontploffingsbestendige inspectieglazen en stalen gordijnen bij shredders om explosies op te vangen, kijkluiken naar de vloer dichtleggen en kleinere shredders inzetten waar cilinders niet doorheen kunnen.
- **Sancties**
Inzamelingsbedrijven kunnen boetes krijgen als cilinders toch bij de behandelingsbedrijven terechtkomen.

Hoewel de sector alert is op de gevaren, blijft het aantreffen van cilinders in het afval een uitdaging. Veel cilinders zijn moeilijk met het blote oog te zien of verstopt, waardoor ze alsnog in verbrandingsovens belanden en materiële schade veroorzaken. Dit maakt dat de veiligheid van werknemers continu onder druk staat waardoor waakzaamheid vereist blijft. In de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) moeten de bedrijven de risico's in kaart brengen. Vervolgens komen in het plan van aanpak de maatregelen om deze risico's zoveel mogelijk te beperken.

Het onderzoek geeft een indicatief beeld van de situatie. Vanwege het beperkte aantal bezochte bedrijven is het niet representatief voor de hele sector. Echter, de Arbeidsinspectie verwacht dat de resultaten voldoende handvatten bieden voor verdere actie door de sector zelf.

¹ Lachgas voor medische en technische toepassingen, evenals als toevoeging aan voedingsmiddelen, valt niet onder dit verbod. Fabrikanten en groothandelaren die medisch lachgas gebruiken, moeten een opiumonthefing aanvragen om met lachgas te mogen werken. Kleinere ampullen die in de horeca worden gebruikt, zoals voor slagroomsputten, blijven toegestaan, maar mogen niet doorverkocht worden aan derden.

Dit is een uitgave van:

Nederlandse Arbeidsinspectie
De Nederlandse Arbeidsinspectie maakt deel uit van het
ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

© Rijksoverheid | oktober 2024